

Aktivan odmor

U novije vreme gosti iz urbanih sredina, u kojima se brzo živi a dani su ispunjeni brojnim obavezama, dolazak u ruralna područja gotovo da uslovljavaju mogućnostima za aktivan odmor. Mapirane planinarske, pešačke i biciklističke staze gotovo da postaju neophodnost. Turistima su privlačni i rafting, paraglajding, jahanje, istraživanje pećina, pa i napuštena rudarska okna. Posebnu grupu posetilaca predstavljaju lovci i ribolovci. Većina njih zainteresovana je i za posete okolnim manastirima i kulturno istorijskim spomenicima.

U lokalnim turističkim organizacijama treba potražiti sve propagandne materijale u kojima gosti mogu da dobiju potrebne informacije o mogućnostima za aktivan odmor na selu. Istovremeno, domaćini treba da poznaju sve lokalitete u svom kraju i budu vodiči gostima, a druga mogućnost je da turisti sami planinare, pešače, voze bicikl, prošetaju do obližnjeg izvora, ali uz precizna uputstva i eventualna upozorenja na nebezbedan teren i potencijalne opasnosti koje vrebaju.

Na teritoriji Kragujevca, koji se nalazi na tromeđi triju planina, Gledičkih planina, Rudnika i Crnog vrha, najpoznatije **planinarske staze** su Gledička transverzala, staza Žeželj – Bešnjaja, manastirske staze (Raletinac, Denkovac, Sarinac) i Rudničke staze (polazište iz centra Stragara, kod spomenika Tanasku Rajiću). Planinarske staze vode pokraj manastira i izuzetnih prirodnih atrakcija, potoka, vodopada, izvora, vidikovaca, lovačkih kuća, videnica, pećina, šuma i pašnjaka, kroz šljivike i proplanke. Ovaj vid aktivnog odmora otklanja stres, oporavlja organizam, krepí, održava kondiciju, preventivno deluje na organizam, opušta i utiče pozitivno na raspoloženje.

Pešačke, planinarske i biciklističke staze trebalo bi da budu vidno obeležene i da imaju pokrivena odmorišta, ukoliko je moguće pored rečica, izvora i vodopada, ali treba voditi računa i o očuvanju i zaštiti čovekove okoline.

U okolini Kragujevca poletišta za **paraglajding** nalaze se na Ramačkim visovima, iznad Vodojaže i na Žeželju. U ovom slučaju želja za avanturizmom mora da bude zadovoljena uz kontrolu stručnog osoblja koje prati sve aktivnosti.

Jahanje je omogućeno u privatnim ergelama, uz odgovarajući stručni nadzor instruktora koji mogu da obuče zainteresovane pojedince u školi jahanja. Deca mogu da jašu ponije, a gostima su često na raspolaganju i čeze u kojima mogu da uživaju panoramski razgledajući prelepo prirodno okruženje. Na teritoriji Kragujevca konjičkim sportom gosti mogu da se bave u Kutlovu i u Jovanovcu.

Lov i ribolov su specifični vidovi turizma. Njihove aktivnosti najčešće su usklađene sa kalendarom odstrela i ribolova. U tom slučaju bilo bi dobro uključiti lokalna udruženja lovaca i ribolovaca, pošto je reč o specifičnim vidovima sportskog turizma. Gosti koji dolaze zbog lova i ribolova imaju posebne zahteve i vrlo često borave kod domaćina koji su i sami zaljubljenici u ovaj vid aktivnosti. Za ove goste može da se formira poseban turistički proizvod, boravak od nekoliko dana, npr produženi vikend, koji osim odstrela divljači i pecanja podrazumeva celovečernje aktivnosti, pripremanje lovačkog gulaša ili ribljeg kotlića itd. Na području Kragujevca nalaze se tri lovišta „Lepenica, „Srebrnica“ i „Rudnik“ u kojima je zastupljena sitna divljač (fazani, prepelice, grlice, jarebice i zec), ima i krupne divljači (divlja svinja i srneća divljač) a ima i predatora (lisica, šakal, divlja mačka i kuna). U jezerima i rečicama Šumadije ribolovci mogu da pecaju od šaranskih vrsta ribe do pastrmki.

Plaže kraj reka i jezera omogućavaju turistima kupanje, plivanje i bavljenje sportovima na vodi. Takođe, domaćini mogu u ponudu da stave i posetu otvorenim i zatvorenim sportskim centrima i bazenima u obližnjim gradovima i opštinama.

Branje lekovitog bilja, šumskih plodova i pečuraka, takođe može da bude atraktivno posetiocima. Primer dobre prakse su domaćini iz Stragara koji u narodnoj nošnji, u sezoni, kad gosti odsedaju kod njih, vode turiste kroz prelepo prirodno okruženje, pevaju pesme i pripovedaju legende iz svog kraja. Sastavni deo njihove priče je koja biljka je dobra za lečenje određenih bolesti. Domaćica potom goste uči kako da čuvaju, skladište ili prerade ove namirnice, naprave domaći sok, džem i slatko od šumskih plodova. Što se pečuraka tiče, samo lica koja su kompetentna da odvoje jestive od otrovnih pečuraka mogu da budu vodiči i bilo bi dobro da se ove aktivnosti organizuju u saradnji sa udruženjima gljivara.

Osim ovih aktivnosti u novije vreme postoje zahtevi gostiju za posebnim avanturističkim sadržajima u nedirnutoj prirodi. **Ekstremni sportovi** iziskuju posebne pripreme, odgovarajuću opremu, stručne konsultacije i nadzor, ali i posebne pripreme i proceduru zbog rizika koje nose.